

Nieuwerkerk aan de IJsel K. 10

1. az dē kipe en spē.rvēr zin zæin zē baj
2. mē vrint hēp dē blumē we.zē gite
3. te.gewo.rdēX - of tē.geswo.rdēX spine zē alein - of
ējkēl nōX mar mē mēşinēs
4. spite is swa.r wæ.ræk
5. optat sXip kre.gēmē bēsXimēlt bru.t
6. dē timērman he.ft ē splintēr in zē vījēr
7. dē sXipēr di liktē zē lipēna.f
8. in di fēbrik is nīks tē zin
9. kum ēs binē - of wijē hir kumē
10. he kum jē tēmet - fir bi.r || em pint melēk =
1 liter — cēpintē = de melk in liters uitschenken
11. twe. kilo. krikē
12. zē hēbē mēzē vaivē - of mētēr vaivē dri liter wam
cēdgēdrunjkē
13. haī dragdē na maī mēdēn ent (h)aut
14. ikēp sē kni gēzin - of ikētē kni gēzin
15. vastēla.vēt wōr ni fēl mē.r gehauwē
16. ig bēm blāi daX mē han - of hali ni me.gēga.n
17. ne jō da hēpik ni gēda.n
18. wī zau ēt Xēda.n (h)ēbē - haī isēt
19. spinēkōp - spinraX - ra.gbōl
20. pēt - mas - baj - bēna.ut (vooral = beklemd) -
tlānt - padēstul - (h)amīj = plantenhaag - sXatīj
= planken schutting - (h)ansel = palen met
plank erlangs om de koeien binnen te houden -
kīkēr - wu.rākēr = groene waterkikker - vīnder
(kēpel voor koolwitje voorkomend)
21. di kē.rēl ma.ktē dē e.lē wē.rēlt ant fēXtē
22. ik sal jē kra.ltis ge.vē
23. ē.nēlant la.t fēlauwē sXē.pē sloupē
24. di jurjē is Xēbe.tē
25. ge. mai twe bre.jē stē.nē - in Ver Hitland (ander
deel gemeente) stiēnē - bre.jēr - dē bre.tstē
26. da stambe.lt is wēX
27. di man het - of hēpt en le.vētjē azēm prīns
28. dē dō.vēl isni indēne.mēl gēble.vē || platter wel
lō.p na.rdēn dyvēl ||
29. dē kindrē bēnē mētē mē.stēr na. zē.j gēwē.st
30. ik ken ni kumē - of ik kumt zolāj az ik ni kla.r
bēn
31. dē be.stē zēpē gra.X slōbēr || ku.kēmē.l =
lijnzaadmeel ||
32. aī ken ni gan wærēkē want aī ē pam inzē ke.l
33. man zēt di be.zēm andē stē.l
34. ne mētēke.gēls wōrt ir ni gēspe.lt - gēspōlt op
Ver Hitland
35. huzitēt - ik ep nau al twe. ma.l apēgeru.pē
36. di pē.r is e.l ni raip - dē pitē
37. zē zæin na ēt lānt
38. zē hēp sē gēlt ē.rs op ēlāpē ma.kē
39. haī zal ēt no.jt fēr brējē - fēr sXōpē
40. zē is dē ēlēf kwāt - fērspōlt
41. dē man mōt sē vrau bēsXērēmē
42. ētisXēva.rlēk in dē aīsel tē zwēmē
43. ēt is en pra.şima.kēr - aī ep dē kraXt
44. dē ēlēft mōtē wai ēbē ērālī kraīgē dē andrē || oud
dē a.rē ||
45. ēlāp ēs daX bet op bō.rē || ēfis ||
46. unzē mēsēla.r izō vēt azēn sXak
47. zē sprījē umēt fērst um en wēdījsXap
48. dē bo.mkwēkēr kumt dē bo.m inantē
49. dut dat ra.m dīXt - blndē = luiken || dut is
singul. ||
50. dē ro.mē kærēk di lē.t - vru.gē kærēk
51. en sprāi - kīkērdri of kīkērit (zeglieden kennen
't spul niet goed) - cētsprāijē - brut sna.jē - oud
stīkē - stīkēzak
52. di vrau di hēptēr a.r af la.tē knīpē
53. zē va.dēr epēm zēs ja.r na. sXo.la.tē ga.n
54. ikēt em afgēra.jē um zo la.t lajē ēt wa.tēr tē
ga.n - dīXt lajē ēt wa.tēr || kōrtēr baī = dichter
bij ||
55. va.lē va.rzē zin wē nit in dē by.rt (of umtrek) ||
in dōzē by.rt
56. kōlsē pōtē zæin ni fēl wa.r
57. dē sXitspa.n sta.t baī dē o.vē || dē a.r ||
58. in ma.r is ēt gē.n wē.r um tē ka.sēbale
59. di ka.rs di gē.f Xut līXt fījē nit
60. aī trōk ēt pa.r anzē sta.r
61. vru.gēr kwamē jalī ir idēr ja.r na. dē mo.rse
kærēmēs || mo.rse = Moordrechtse - oud
karēmēs ||
62. dēn dō.mēni ep XēzēXt dat Xōt fōlma.kt is
63. jē zaX mē wēl ma.r jē zē.j nīks tōgē mē
64. dē zwa.lywē kumē gau traX - of tēmet traX
65. ne. ik Xa.t fanda.X ni ka.rte
66. e.tēzar ōk gra.X ka.s || vroeger kēs
67. zē mō.tēr is kēpōt - aī lēXin dē şup
68. ēt iz of ēt ep en warmē daX Xēwē.st en ēt is nau
ē.lēk (= heerlijk)
69. da jōXī lō.pt op blo.tē vu.tē
70. dēr is en sXēr in dē kān - aī mōt warm gēwē.st
ēbē dan zēgē wēl ēs aī is Xēbērstē
71. ig wau datē pōst em brif braXt
72. kē pa.m imē a.r
73. mēso warēl ken ig mē a.īgē ni bēmu.jē
74. na sXōftāert zētēwē dē knōl vo.r dē niwē kar ||
kar = tweewielige of driewielige wagen - dri-
wīldēr ||
75. kat fēnōXēt dē kō.rs al
76. dē zo.n vandē kō.nij ep ōk solda.t Xēwē.st
77. wē.t jē nit ēwa.gēma.kēr tē wō.nē - em bo.X
78. di ro.zē di hēbē sXērpe stē.kēls - dō.rēns
79. ik Xlō.f tēr nīks fan
80. ētkintjē was al dō.t fo.r zē ēt kundē dō.pē ||
fo.rēt Xēdō.pt wir ||
81. di ep snerto.gē en lō.po.r.gē
82. di klamē maī fander is mēdemantjē na. ēt bōs
Xēga.n um bra.mē tē plākē
83. dēr izēn spōrt cētē lē.r
84. aī zēt sēmē.l wait o.r.pē
85. di mēnsē zōXtē ale.jn - of nīks as Xēlt
86. kētsō.n dro.r.gē munt
87. tās en krumē wēX - tizēn umwēX
88. ikēt en trumēlti fo.r dē klamē gēkōXt
89. dē gait is Xēstākt in ēkōrst - dē ku is Xēstōrēvē -
dē bīX is kēpōt Xēga.n || Vlg. zeglieden drukt
't gebruik der werkwoorden een rangorde in de

waardering uit, volgens welke de koe bovenaan en de big onderaan staat

90. zənlit was kɔrt ma-r kraχtəχ
91. in də sΧa-dyw is ət ət̥ bɛstə ma-r
92. ən ja-gər mət χut kənə sΧitə
93. ʒu.g mə hu.t ɛs ɔp
94. ɪg we.t nit wa-r ikəm ʒukə mət
95. ɛŋ kauwə kəldər fo.r da bi.r jə
96. ɪg mɔs ɔsəblu.t drɪŋkə um ɔptə stə.rəkə - of um stə.rəkər tə wɔrdə
97. ɪg mət ɛ.r.s fu.r in də stal krə.jə || də bu.s is *het gangpad tussen de koeien* ||
98. mə bru.r was mu. || *oudere mensen mu.j* ||
99. də mələgbu.r ɛp ɛŋgro.tə wək
100. di 'kæ.rəmɛlək is dən ən zy.r - sty.rɪt sə ma-r trɔχ
101. wə zəuwə di pat mənɪ.r kənə vələ || ɛnɑ.rəpələ pɪt = *een aardappelkuil* - ɛm bitəpɪt en bitəpet en bitəpat komt alle drie voor, maar bitəpet is *het algemeenst* ||
102. dər ʒɔlt nɪks fan ɛm tə ʒɛgə - aɪ is æ.rəχ səkɪ.r - səkɪ.r is ook van werk - ən krək wə.rəkjə = *een nauwkeurig werk*
103. aɪ is altat ɔptat - ɛmənɪt - nɔ.jt gɛ.n mənɪt
104. in itɑ.lijə zəəm vy.rspɪ.gəndə bæ.rəgə - kɔtsə = *overgeven* - spygə of kwatsə of spu.gə = *spuwen op straat*
105. dərɛfjaɪ dərɔp tə dauwə
106. in gaudɑ.hɛbə zə də brɔχ kəpət Χəgɑ.n || ɔp niwərkə.rək - ɔp auwərkə.rək - ɔp sɛ.vəhɔɪzə - ɔp mo.rɪt (= *in Moordrecht*) - in rɔtərdam
107. jə mɔ ɛs bɑɪ uns fœ.lə kumə kaikə
108. aɪ is fan rɔtərdam gəkumə mət ən o.p Χɛlt - of ɛm by.l gɛlt
109. di dɔr is fam bəkəaut Χəmakt - bəkəno.tjɛs - *vroeger nɔtə*
110. ɛŋ gɛtraudə vrɑu mət kənə nɑ.jə
111. kɛp ir grɑs Χəzɑ.jt mar ət sɑ.t dɔgdə nit
112. də bi.rbrauwər zəɪt - ɛtɪs tə dy.r um tə bauwə
113. bakə - ɪg bakt - jaɪ - (h)ɑɪ - bakti - wɑɪ bakə - wɑɪ ɛbə gəbakə - ɪg baktə
114. ɪg bit - ɪg bo.j - bijə - of bidə
115. ət ɪzən klɑntjɪ ma-r aɪ is fam
116. jə kən ir a.jərə kɔ.pə ɔptə mart
117. aɪ ɛp ΧəzəΧt dati amə zəl dɛŋkə
118. ət̥ dɪnsmaɪfə zɑɪ a.ɛp Χələɪk
119. dər wɑ.rə vɑɪf præɪzə
120. undər di aɪk dər ləgə vəl aɪkəls
121. ət wɑ.tər kɔ-k tɛmɛt - tko-ktal
122. tho.j is nɔΧrun - tɪs pasΧəmə.jt
123. majənə.sə makəzə mət ən do.r van ɛnɑ.j || ət do.r ||
124. di bo.r.m di kən da-r nɔ.jt Χru.jə - da bo.r.mpi
125. də pɛstɔ.r di at bɛstə wɑm
126. uns auwə hɛs is afΧəbrant
127. də mɛlək lo-pt ɔɛt ət y.r || *hypercorrect* ət hy.r || van də ku
128. də kɔstər lɔɪt fo.r.də kærək
129. də prime van də krəwɑ.gə bɛgə dɔr undər də last
130. di twe dɛ.sɛrs kumə nɑ.bɛ.tə
131. zə hɛbənəm bunt ɛm blɑu gɛslɑ.gə
132. də ʒy. is wəl wat dən || flɑu = *zouteloos* || ɛm bo.tərdo.pi = *een botersaus (over de vis)* ||
133. dər ləχ ɛm buŋk snɪuw vəmɔrəgə
134. ət ɪz ən tɑt Χələ.jə dɑk jɪ gəzɪn ɛp
135. rɔtərdam wɔrt ɛ ɪ.lə niwə stɑ-t
136. du.n - ɪg du.wɛt - of *eerder* ɪg du.tɛt - jaɪ du.tɛt - hɑli (of *netter*) hɑn du.nɛt - ɪg de.jɛt - wɑɪ de.jənɛt - de.jɪgdɑt - de.jə ɔli ət ma-r
137. do.pə - do.pjɑrək - do.pfunt - də sɔldɑ.tə
138. dɔrsə - aɪ dɔrst (ook = *hij durfde*) = aɪ dɔrstə - aɪ ɛp Χədɔrsə
139. bɪndə - ɪg bɪnt - wɑɪ bɪndə - ɪg ət Χəbundə
140. bɑndər - ru. - mɔrəgə (*niet gebr.*) - ən unt = *honderd roe*
141. də aɪsəl - ət kənɑ.l - də sΧɔlvartə tɔχt
142. 1. (h)ɛkə - 2. ɔɛj - 3. bɑtər (*oud*) - 4. bo.gert - 5. (h)ɔ.ft - 6. nɑχt - 7. vɛrkɔχt - 8. kun - kro.tə - 10. o.Χst - 11. ɪmɛrs - 12. pəpɪr - 13. pɪŋk (= *jonge, kleine koe*) - 14. brɪχ - kɔ - 15. zəχ - zɔχ - 16. ram - 17. gɪmtər - gɑntər - 18. lɑ.j - 19. wɑ.r.sΧəuwə - 20. æ.rəgɛs - 21. gærst - gurst - gɔrst - 22. ɪg dɔχt - 23. il - 24. ærsɛs - arsɛs (*spec. in depr. betekenis*) - 25. ho.nɪŋ - 26. mɔs - 27. mɑgə - 28. mo.lə - 29. rɔt - 30. wɑ.rəm - 31. sΧu.r - 32. tɛ.jə - 33. sΧɪlə

De naam van de plaats in haar eigen dialect : niwərkə.rək

De inwoners heten : niwərkə.rəkərs

Hun bijnaam is : niwərkə.rəkər mesətrekərs

Het aantal inwoners bij de volkstelling in 1960 was 5.713

Taaltoestand : Er zijn lokale verschillen : Ver Hitland vooral en ook Hitland zijn wat platter dan de dorpskern. Er zijn veel inkomelingen in de laatste jaren ; oorspr. bevolking meest akker- en tuinbouw ; laatste tijd veel nijverheid. Ook van de oorspr. bevolking werken er vrij wat buiten 't dorp.

Zegslieden : 1. Boerop-de Wit, Stijntje Chr. ; 80 jr. ; huisvrouw ; geb. en getogen te N. ; M. van Lekkerland, V. van N. ; spr. Nieuwerkerks.

2. Boerop, Johannes ; 73 jr. ; rustend tuinder ; geb. in Waddingsveen, reeds met 1e jr. naar N. ; V. van N., M. van Ede ; spr. Nieuwerkerks.

3. van Erkel, Cornelis ; 71 jr. ; huisschilder ; geb. in N. ; V. en M. id. ; spr. Nieuwerkerks.

Het dialect is van origine h-loos. Eén zegsman spreekt nooit h.